
DOPISY JANA ČEPA JOSEFU TICHÉMU (EDICE S ÚVODNÍ STUDIÍ)

TEREZA KOMENDOVÁ

LETTERS FROM JAN ČEP TO JOSEF TICHÝ (AN EDITION WITH AN INTRODUCTION TO THE CORRESPONDENCE)

This study provides the reader with the correspondence of Jan Čep to Josef Tichý, the editor of the Olomouc publishing house Velehrad and Čep's friend. The correspondence contains thirty-one letters and eight postcards sent by Jan Čep to Josef Tichý from 1939 to the end of 1947. The letters (together with Josef Tichý's memoirs of one of his visits to Myslechovice) are kept in the Memorial of Literature in Moravia in Rajhrad.

Keywords: Jan Čep; Josef Tichý; publishing house Velehrad; redactor; edition; correspondence

ÚVODEM

V roce 1939 skončila Čepova desetiletá spolupráce s nakladatelstvím Melantrich, v jehož čele stál Bedřich Fučík. Odchodem z Melantrichu projevil Čep solidaritu s Fučíkem, který byl na konci roku 1938 donucen odejít z pozice ředitele nakladatelství, současně však ztratil dosavadní jistotu pravidelného příjmu, který plynul z lektorského úvazku, překladatelské práce a publikací původních děl. Čep se proto musí náhle poohlížet po dalších (z velké části jednorázových) pracovních příležitostech – a jednou z takových je spolupráce s nakladatelstvím Velehrad.

Olomoucké nakladatelství Velehrad zahájilo svou vydavatelskou činnost roku 1939. Šlo o katolicky orientovaný podnik formálně spa-

dající pod Lidové závody tiskařské a nakladatelské, jehož hlavním cílem byla produkce náboženské literatury. Nakladatelství se mělo soustředit především na díla z oblasti biblistiky (překlady Bible, komentáře k Písmu, biblické slovníky, příručky atd.), liturgiky, církevních dějin a teologických spisů zvláště z období patristiky. Další podstatnou oblastí byla beletrie a literatura pro mládež. Velehrad si dal za cíl vydávat pouze taková díla, která „mají probouzet touhu po ctnosti a vyvarovat se povrchní sentimentality i vtíravé didaktičnosti“ (A: Vodička [1942]).

Výkonným redaktorem Velehradu byl v okupačních letech i po válce Josef Tichý. Z logiky věci proto vyplývalo, že se stal adresátem Čepových listů.

Josef Tichý se narodil roku 1909 v Hruškách u Břeclavi, absolvoval břeclavské gymnázium a poté vystudoval filozofii v Brně. Tam v letech 1936 a 1937 zastával funkci redaktora časopisu *Akord*. V Olomouci začal působit r. 1938 jako ředitel Lidového nakladatelství. V listopadu 1944 se oženil se slečnou Menšíkovou ze Svatého Kopečka u Olomouce.⁽¹⁾

Pozice výkonného redaktora (tedy ne programového redaktora) znamenala, že se jmenovaný adresát staral především o smlouvy mezi nakladatelstvím a autory i překladateli, že zajišťoval komunikaci mezi redakcí a spisovateli apod.

Čepova korespondence Josefu Tichému začíná rokem 1939, tedy rokem, kdy nakladatelství začalo fungovat pod jménem Velehrad, proto můžeme předpokládat, že Čep s Velehradem spolupracoval od samého počátku. Není jisté, o jakou formu spolupráce se jednalo, ale dopis z 15. ledna 1940⁽²⁾ dokládá Čepovo zapojení do aktivit nakladatelství. V lednu 1941 byl Čep spolu se Zahradníčkem navržen za člena

1 Fragmentární informace o Josefu Tichém vyvozujeme z fondu Jana Čepa v Rajhradě (A: Čep 1939–1947) a z neuspořádaného fondu Nakladatelství Velehrad (Olomouc: Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc).

2 „Milý Jožko, přijedu ve středu odpoledne. Což kdybys zařídil na tu dobu tu programní besedu? Není to příliš nakrátko?“ (V naší edici dopis č. 2.)

poradního sboru pro oblast beletrie a 1. prosince 1941 nabídl Velehrad Čepovi práci na pozici externího lektora, který měl být „k ruce“ nakladatelskému redaktorovi.

Čep vydal ve Velehradu jediné dílo: v roce 1940 *Modlitbu*. I toto vydání je ovšem trochu problematické, protože jméno nakladatelství není ani uvedeno v tiráži; publikace působí spíš jako soukromý tisk Josefa Tichého. 3. února 1941 píše Čep o celém procesu vydání Josefu Vašicovi takto: „V Olomouci si Tichý s Banzetem otiskli z Hlubiny mou *Modlitbu*, určenou původně pro Antologii jakéhosi Penky a napsanou v Uh[erském] Hradišti za osudných dní minulého června. Rozesílali ji známým mým jménem, a také mně dali k dispozici hromadu výtisků – přes můj výslovný protest – a dokonce tam vytiskli mým jménem i novoroč[ní] blahopřání. Nepodařilo se mi jim vyložit, proč mi brání stud rozesílat mým jménem zrovna tuhle věc. Ale vytištěno je to pěkně, a tak si myslím, že několika málo známým to mohu poslat, když přelepím to neblahé tištěné přání“ (Čep a Vašica 2000, 89).

Ve Velehradu se chystala k vydání (asi v letech 1941–1942) také kniha Čepových *Esejů*, jež měla obsahovat výběr z článků a jiných menších próz naukového nebo meditativního rázu, časopisecky dříve uveřejněných. Jádrem měly tvořit dva větší texty: esej *Dvojí domov* a přednáška *Básník a jeho inspirační zdroje*, dále eseje o Bernanosovi a Josefu Uhrovi a několik náladových rozjímání (*Předvečer Dušiček* a *Země v listopadu*) se studií o Sedláčkových litografiích (A: Vodička [1941–1943]). Čep, který byl v tu dobu svázán vydavatelskou smlouvou s Vyšehradem, si vyjednal zvláštní povolení otisknout toto dílo v prvním vydání ve Velehradu.

Vydání knihy ovšem zabránilo kulturní oddělení Úřadu říšského protektora, což autor, zdá se, očekával. V dopise z 16. července 1941 píše Timotheu Vodičkovi, který v nakladatelství působil jako redaktor: „Smlouvu podepíšu jenom s tou výhradou, že mi cenzura texty příliš nezkomolí. (Posoudit tento stupeň zkomolení si vyhrazuji). Jinak bych knížku raději nevydal“ (A: Čep 1941).

O rok později se Velehrad pokusil oživit snahu o vydání, ale našeho autora mezitím „úplně přešla chuť ji vydávat“. ⁽³⁾ 19. května 1942 píše Tichému: „Musilo by se to všechno přepracovat, a i tak jsem skoro jist, že to cenzura nepustí. A nebude pro tu chvíli ani velká škoda.“ ⁽⁴⁾ Cenzurou kniha skutečně neprošla ani napodruhé. Nakonec byla v přepracované verzi otištěna až roce 1946 v dominikánské edici Krystal pod názvem *Rozptýlené paprsky*.

O tom, kdy a za jakých okolností Čep z Velehradu odešel, nemáme bohužel žádné informace.

JAN ČEP V DOPISECH

Dochovaná korespondence Jana Čepa Josefu Tichému začíná rokem 1939 a trvá do roku 1947. Převážná část dopisů se tedy vedla za války. Epistolografie není nijak rozsáhlá, což je ovlivněno především tím, že se pisatelé setkávali pracovní v redakci i neoficiálně mimo ni – v Olomouci, na Svatém Kopečku, u Čepa v Myslechovicích i u Tichých v Hruškách u Břeclavi (rodina Tichých disponovala vinným sklípkem, čehož Čep čas od času využíval).

Jak jsme uvedli již výše, Tichý zastával v nakladatelství Velehrad funkci výkonného redaktora; měl tedy v popisu práce komunikovat se spisovateli, lektory a dalšími externími zaměstnanci (mezi něž spadal i Čep).

Úřední a poloúřední tón zaznívá především v dopisech odeslaných do roku 1941 (kde je tematizována Čepova tvorba, vydávání knih, Čepova smlouva s nakladatelstvím Vyšehrad, programní beseda Velehradu apod.); ale poté prakticky mizí a hlavním tématem se stávají organizační záležitosti o odjezdech a příjezdech, všední záležitosti jako třeba shánění klobouku a pozdravy z cest.

3 V naší edici dopis číslo 23.

4 Ibid.

Jak je u Čepa téměř vždy zvykem, nechává do svých listů prosakovat svou sklíčenost a pocity beznaděje – ne však v takové míře jako v dopisech jiným přátelům. Despekt k vlastnímu dílu, který je zvláště patrný v Čepově korespondenci s Janem Zahradníčkem, se zde objevuje spíš jen náznakem. Jedním z důvodů mohou být právě častá osobní setkání s Tichým (nářky mohly být sděleny osobně), druhé – pravděpodobnější – vysvětlení je, že si s Tichým jednoduše nebyli tolik blízcí. Také Tichého vztah k literatuře mohl být trochu jiné povahy ve srovnání s Čepovými přáteli-literáty.

Jisté je, že období války, strávené prakticky celé (s výjimkou občasných výletů po okolí a návštěv přátel) v rodném domku v Myslechovicích, snášel Čep velice špatně. Josef Tichý vzpomíná na Čepa a na léta prožitá za války takto:

Za úzkostných dob války v roce 1943 byl Jan Čep velmi sklíčený, jednak atmosférou doby, jednak vnější i vnitřní nemohoucností tvořit, ba ani valný překlad neměl a tím byl i hmotně dost stísněný. Žil v rodném domku v Myslechovicích.

Jednou koncem října 1943, kdy jsme se k večeru vraceli z procházky a šli úvozovou cestou k vesnici – pojednou se Jan Čep [zastavil] u šípkového keře a říká: „Tak tady v úzkosti a strachu omylem odbočil sedláček, když v noci vedl francouzské vojáky.“⁽⁵⁾ Bylo na něm vidět, že je pohnutý – a tak jsme šli mlčky k vesnici. Když jsme procházeli chaloupkami na kraji obce, ukázal holí na malý dvorek a poznamenal: „Tady se zastřelil Martin Vrána.“⁽⁶⁾ Bylo už téměř tma a bylo pak jakoby cítit příšernou chvíli, kdy starý husopas odvážel na trakaři mrtvého syna na hřbitov.

Večer jsme mluvili jen tak o tom i onom a později po delším odmlčení jsem mu navrhl, že by bylo možno vydat výbor z jeho povídek. Trochu se zamyslel a pomalu svoloval. Navrhoval jsem

5 Zmíněný sedlák je postavou povídky *Noční návštěva*.

6 Jde o postavu z povídky *Husopas*.

mu, že by výbor mohl vyjít v Akordu v Brně. Soudil jsem, že by oběma hmotný přínos přišel vhod.

V následujících dnech jsem měl nějaké jednání na min[isterstvu] školství u referenta pro školní učebnice a pomůcky, zmínil jsem se mu tehdy, zda by bylo možno doporučit vydání povídkový výbor z tvorby Jana Čepa s doslovem, aby při nedostatku moderní české literatury mohl přijít vhod studentům. Referent tento návrh přijal a vydal pro min[isterstvo] lidové osvěty jakési doporučení, a tak bylo zde získáno povolení ke knižnímu vydání povídek po předložení rukopisu. Vše muselo jít velmi rychle, aby nepřišlo k nějakým obtížím. O vzornou úpravu se postaralo vydavatelství Akord. Doslov napsal Oldřich Králík⁽⁷⁾ a později – až kniha vyšla – Čep trochu litoval, že ve chvatu pominul Bedřicha Fučíka, kterému se cítil velmi zavázán za mnohou přízeň. Já jsem měl jen zájem, aby ve výboru byla *Zatopená ves*, *Husopas* a *Noční návštěva*. Když kniha, které dal Jan Čep symbolický název *Sestra úzkost*, koncem září 1944 vyšla⁽⁸⁾ – odevzdal mně počátkem října jeden výtisk s věnováním, které přikládám ve věrném otisku. (A: Čep, 1939–1947; dodatek k fondu)⁽⁹⁾

Hodnotu Čepových dopisů Tichému nenalezneme ani tak v jejich estetice, jako spíše v informacích, které nám zprostředkovávají. Práce pro Velehrad pro Jana Čepa pravděpodobně nebyla prostředkem seberealizace; pozici lektora zastával spíše z důvodu potřeby pravidelného příjmu v obtížné finanční situaci. Dopisy Josefu Tichému tak svědčí především o hledání východiska z existenčního marasmu doby okupace.

7 Oldřich Králík (1907–1975), literární historik, textolog, editor, profesor Univerzity Palackého v Olomouci. Od r. 1937 řídil spolu s Františkem Pospíšilem rubriku Umění v časopisu *Akord*.

8 Čep, Jan. 1944. *Sestra úzkost: výbor z povídek*. Brno: Akord. Edice Akord.

9 Věnování bohužel nemáme k dispozici.

ARCHIVNÍ PRAMENY

- A: Čep, Jan. 1939–1947. „Dopisy Josefu Tichému.“ In Fond Jana Čepa. Rajhrad: Muzeum Brněnska, Památník písemnictví na Moravě, inv. A6098-A6139.
- A: Čep, Jan. 1941. „Dopis Jana Čepa Timotheu Vodičkovi“, z 16. 7. 1941. In Fond Timothea Vodičky. Olomouc: Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, inv. č. 36.
- A: Vodička, Timotheus. [1941–1943]. „Návrh na vydání knihy esejů Jana Čepa.“ In Fond Timothea Vodičky. Olomouc: Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, inv. č. 5.
- A: Vodička, Timotheus. [1942]. „Návrh na zřízení edice literatury pro mládež.“ 13. 11. 1942. In Fond Timothea Vodičky. Olomouc: Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, inv. č. 5.

EDITOVANÉ PRAMENY A LITERATURA

- Auer, Peter. 2014. „Alfred Schütz: Každodennost.“ In *Jazyková interakce*. Týž. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, s. 110–119.
- Čep, Jan a Zahradníček, Jan. 2000. *Korespondence 1943–1948*. Ed. Mojmir Trávníček. Praha: Aula.
- Čep, Jan a Vašica, Josef. 2000. „Váš J. Č. Korespondence Jana Čepa s Josefem Vašicou.“ In *Literární věda osudem i volbou. K 70. narozeninám Jiřího Svobody*. Ed. Libor Pavera. Ostrava: Ostravská Univerzita, s. 83–102.

EDICE

(1) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 10. listopadu 1939

Milý Jožko,

dostals v létě ty knížky, které ti naši vraceli? Bylo-li to v pořádku, rád bych, kdybys mi mohl vypůjčit (máš přístup do univerzitní knihovny?):

- a) Sedláčkových *Hradů a zámků*⁽¹⁰⁾ aspoň první dva svazky (chtěl bych to číst všechno postupně)
- b) téhož *Místopisný slovník*⁽¹¹⁾
- c) Hurtovy *Dějiny Velehradu*⁽¹²⁾ (vydala Matice Velehradská)
- d) Neumannovy *Dějiny husitství na Moravě*.⁽¹³⁾

Toho Hurta i toho Neumanna bych si koupil, ale jsem teď na bezplatné penzi a zdržuji se trvale v Myslechovicích. Nechtěl by sis sem některou neděli zajet (a vzít s sebou Uhra⁽¹⁴⁾ a Mirvalda^{*(15)})?

Buď hodně zdrav.

Tvůj J. Čep

**bez paní.*

P. S. Nemám bohužel tvou privátní adresu.

10 Sedláček, A. 1882–1927. *Hrady, zámky a tvrze Království českého I–XV*. Praha: F. Šimáček.

11 Sedláček, A. 1908. *Místopisný slovník historický království Českého*. Praha: Bursík a Kohout.

12 Hurt, Rudolf. 1934. *Dějiny cisterciáckého kláštera na Velehradě*. Olomouc. Spisy Akademie velehradské.

13 Neumann, Augustin Alois. 1930. *Nové prameny k dějinám husitství na Moravě*. V Olomouci: Matice Cyrilometodějská.

14 Augustin Uher (1908–1985), redaktor *Našince* za druhé světové války.

15 Karel Mirvald, autor cestopisů (*Celým světem: výbor z cestopisů*. V Praze: Orbis, 1936. *V Evropě a za oceánem*; *V tajemném Tibetu*. V Olomouci: Velehrad, 1940; *Misie a misionáři*. V Olomouci: Velehrad, 1942), redaktor nakladatelství Velehrad.

(2) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 15. ledna 1940

Milý Jožko,

přijedu ve středu odpoledne. Což kdybys zařídil na tu dobu tu programní besedu?⁽¹⁶⁾ Není to příliš nakrátko? – Já už bohužel musím ve čtvrtek ráno do Hradiště⁽¹⁷⁾ a zdržím se tam asi několik dní.

Snad bys mohl kromě Uhra a Mirvalda přizvat toho Králíka⁽¹⁸⁾ – ale potom ještě někoho, jenže nevím koho.

Přišel bych do Našince⁽¹⁹⁾ asi ke čtvrté hodině.

Na shledanou

Tvůj J. Č.

16 Jednalo se pravděpodobně o schůzi v rámci nakladatelství, Čep ji zmiňuje i v dopise z 12. ledna 1940 Zahradníčkovi: „...nebudu moci přijet do toho Brna, jak jsem sliboval, protože musím být ve středu večer na jakési schůzce v Olomouci a dostanu se do Hradiště až ve čtvrtek (18. ledna) dopoledne, ne-li po poledni.“ – Čep, Jan a Zahradníček, Jan. 1995. *Korespondence 1931–1943*. Ed. Mojmír Trávníček. Praha: Aula, s. 107.

17 Ve čtvrtek 18. ledna se v Uherském Hradišti konalo setkání u Miloslava Skácela, bratra Jindřicha Skácela (1876–1943), kněze a Čepova blízkého přítele, jehož smrt zpracoval v povídce *Cikáni*. Na setkání byl pozván mj. i Jan Zahradníček.

18 Oldřich Králík, viz pozn. č. 7.

19 Nakladatelství Velehrad sídlilo na adrese Göringovo (dnes Dolní) náměstí 16; ve stejné budově byly vydávány katolicky orientované regionální noviny *Našinec*.

(3) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 29. února 1940

Milý Jožko,

nemohl bys, prosím Tě, pojedeš-li sem v neděli, vzít od Vaňků dvě láhve chianti (nebo i jiného dobrého vína) – ale na můj účet! Kdybys ode mne potom nechtěl peníze, tedy nic nevoz!

Budu Vás s Gruberem⁽²⁰⁾ jistě čekat a zatím jsem s pozdravem Váš J.

20 Leo Gruber, úředník pracovního úřadu v Olomouci, právník, překladatel a zaměstnanec Velehradu, později působil na ministerstvu sociálních věcí.

(4) [LIST A6, JEDNOU PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 17. dubna 1940

Milý Jožko,

odevzdej, prosím Tě, Banzetovi⁽²¹⁾ přiložených pár vět,⁽²²⁾ bude-li jich moci použít. Řekni mu, že se nikterak necítím oprávněn k vybízení k naději, ale že nechci dělat oteklého, a zejména jde-li o katolické studenty, že bych nechtěl dělat drahoty. Jsem na tom bohužel pro tu chvíli sám tak špatně, že nemám práva ani síly mluvit k jiným. Napsal bych Banzetovi sám, ale neznám jeho křest[ní] jméno ani tituly. –

V neděli Tě (nebo Vás) určitě čekám.

Tvůj

J. Č.

21 Josef Banzet, zaměstnanec Velehradu, redaktor brněnského katolického měsíčníku pro děti *Anděl strážný*.

22 Z každého času. In: *Kalendář katolického studentstva 1940/41*. Roč. 24. Brno: Akord, 1940, s. 101. Čep kromě publikování v časopisech s duchovní tematikou přednášel také v rámci Akademických týdnů na Svatém Kopečku.

(5) [POHLEDNICE A6 S FOTOGRAFIÍ SPLITU, POPSANÁ
ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice

o sněžném pondělí svatodušním 1940

Milý Jožko,

doufám, žes nám nevypil všecek Váš sklep;⁽²³⁾ neboť věz, že Ti to ne-
odpustím. Pojedeme co nejdřív, ale nesmíš se zlobit!

Tvůj J. Č.

Fr. Lazecký⁽²⁴⁾

Oldřich Králík

23 Tichého rodina vlastnila v Hruškách u Břeclavi vinný sklípek, kam Tichý často zval své přátele.

24 František Lazecký (1905–1984), básník, spolu s Vodičkou, Hertlem a dalšími jeden ze zakladatelů časopisu *Řád*.

(6) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Uh[erské] Hradiště⁽²⁵⁾ 19. června 1940

Milý Jožko,

kdyby to bylo možné, chtěl bych si ty dva svazky Sedláčka přes prázdniny nechat. Ne-li, budu je hledět dopravit do konce června do Olom[ouce]. Ale musím tady zůstat ještě do konce tohoto týdne, poněvadž u nás jsou ještě zedníci.

S ohledem k těm Hruškám⁽²⁶⁾ se už ani neomlouvám; to už není samo sebou. Nachladil jsem se na kole a má chronická latentní angína vstoupila rázem do akutního stadia.

Ostatně myslím si teď, že bychom se byli u Vás třeba měli příliš dobře, třeba bychom se byli dali strhnout vínem i k veselosti, a teď by nás to mrzelo.

Pozdravuj pěkně Grubera, Uhra a Moresovy...⁽²⁷⁾

Tvůj J.

25 Čep pravděpodobně pobýval u Skácelových.

26 Šlo o jedno z častých setkání u Tichých v Hruškách u Břeclavi.

27 Rodina Antonína Morese, olomouckého lékaře a přítele Jana Čepa.

(7) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM JINDŘICHOVA
HRADCE, POPSANÁ MODRÝM INKOUSTEM]

Jindřichův Hradec⁽²⁸⁾ 20. července 1940

Milý Jožko,

pozdravujeme Tě z Hradce Jindřichova. Vinice tady bohužel páni
z Růže nezaložili, po kteréžto stránce je Hradec za Hruškami. Po
všech ostatních (až na *jednu*) – za nimi.⁽²⁹⁾

J. Čep

Leoš

Srdečně zdraví Emanuel Frynta⁽³⁰⁾

28 V červenci se Čep spolu s Gruberem vydává na pěší výpravu z Třebíče (kde se předtím konala schůzka Akordu) přes jihozápadní Moravu a jižní Čechy.

29 Autor chtěl pravděpodobně napsat: Po všech ostatních (až na jednu) – před nimi.

30 Emanuela Fryntu navštívil Čep s Gruberem na své pěší pouti cestou z Deštné na Jindřichohradecku.

(8) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM ZLATÉ KORUNY,
POPSANÁ ČERNÝM INKOUSTEM]

27. července 1940

Milý Jožko, přehoupnuvše se ze Zlaté koruny (kde jsme *opravdu* včera byli) přes Budějovice do Strakonice, měli jsme v kostele průvodcem Tvého jmenovce, kterému zrovna přišla baba s kyticí, takže nechal čekat u vrat sedm novorozeňat a nás. Pozdravují

J. Č.

Leo Chodeček⁽³¹⁾

31 Leo Gruber.

(9) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Lčovice⁽³²⁾ 15. srpna 1940

Milý Jožko,

chci Ti aspoň říci, že jsem nezapomněl na své kamarády v Olomouci, a že, pokud se máme na této zemi ještě nač těšit, těším se upřímně na některý zářijový den, který strávím u Tichých v Hruškách ve sklepě. Ale upozorňuji Tě, že vypiju *nejmíň* dva litry! Neměl jsem na jazyku nic pořádného, co jsme opustili s Leošem moravskou půdu (kromě ovšem té kořalky u treboňského cukráře).

Do těch Luhačovic⁽³³⁾ se mi vlastně nechce, ledaže by to musilo být. Záleží to na Břetislavovi.⁽³⁴⁾ Ale své povinnosti k úřadu hodlám po návratu plnit svědomitěji, prosím, pane šéfe!

Vrátím se do Mysl[echovic] tak asi 21.–22. srpna a hned se přihlásím. Zatím pozdravuj mnohokrát Uhra, Mirvalda, Hlavinku⁽³⁵⁾ a Morosovy a sám buď hodně zdrav!

Tvůj

J. Č.

P. S. Jak dopadla chumlanice s Akordem?⁽³⁶⁾

32 Pěší výprava pro Čepa skončila na lobkovickém zámku v Lčovicích. Lčovice navštěvoval především kvůli své přítelkyni Ilce Lobkovicové.

33 Šlo o pobyt v luhačovických lázních, nakonec však nebyl realizován.

34 Pravděpodobně se jedná o Břetislava Štorma (21. 6. 1907 – 11. 6. 1960), architekta, výtvarníka a heraldika.

35 Nepodařilo se dohledat.

36 Čep má zřejmě na mysli vleklé polemiky a změny v redakci. Situace se zklidnila až s nástupem Jana Zahradníčka do funkce vedoucího redaktora *Akordu*.

P. P. S. Nemohl bys mi zatím sehnat a) Foltynovského-Tenorovu⁽³⁷⁾ knihu o blah[oslaveném] Janu Sarkandrovi b) knížku (nebo co je to) Šigutovu⁽³⁸⁾ c) příslušné číslo (čísla) ČČH⁽³⁹⁾ s článkem Hrubého?⁽⁴⁰⁾

37 Tenora, Jan a Foltynovský, Josef. 1920. *Bl. Jan Sarkander*. Olomouc: Matice cyrilometodějská.

38 Šigut, František. 1940. *Obrana bl. Jana Sarkandra proti útokům dr. Františka Hrubého*. Olomouc: Velehrad.

39 *Český časopis historický*, založen 17. 11. 1894. Požadovaný článek o Janu Sarkandrovi: *Kněz Jan Sarkander, moravský mučedník doby bělohorské a jeho legenda*. [část 1.], [část 2. – dokončení] / . František Hrubý. In: *Český časopis historický* / Praha: Historický klub 45, č. 2, 3-4, (1939), s. 236-271, 445-478.

40 Dr. František Hrubý (1887-1943), historik a archivář.

(10) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Lčovice 19. srpna 1940

Milý Jožko,

děkuji Ti za lístek, ale hrom do toho, příští neděli to ještě asi nepůjde! Odjíždím odtud ve středu, a bohužel přes Prahu, na čísi naléhavý apel. Ale i když se hodlám bez úhony vymanit z nástrah skoumalovsko-scheinosterských⁽⁴¹⁾ (což kdybychom hodili do té pavučiny Mirvalda?), mohl bych stěží odjet z Mysl[echovic] na poslední dni bratrova⁽⁴²⁾ pobytu u nás. (Odjel jsem do Čech tři dny po jeho příjezdu). Nedalo by se to tedy odložit na sobotu–neděli 31.–1.? Záleželo by také na tom, kdy se dostanu z Prahy a kdy bratr se švakrovou a s děckem od nás doopravdy zmizejí.

Zatím pozdravuji mockrát Tebe i ostatní. Tvůj

J. Č.

41 Aloys Skoumal (1904–1988), literární kritik, překladatel, redaktor nakladatelství Vyšehrad. Jan Scheinost (1896–1964), někdejší redaktor Kuncířova nakladatelství a člen pražské redakce *Rozmachu*, šéfredaktor *Lidových listů* a redaktor Vyšehradu. Čep odjel do Prahy, kde dostal nabídku na místo redaktora nové ediční řady Vavřín (1942–1947) ve Vyšehradě. Jeho práce by spočívala především ve vydávání novel starších autorů, k textům měl dohlédávat různé kulturní zajímavosti a podle potřeby je upravovat nebo zkracovat. Čep nabídku přijal, ale téměř okamžitě začal o celém podniku pochybovat. V edici nakonec vyšly jen dva svazky: von le Fort, Gertrud. 1947. *Vytržení panny z Barby*. Přel. Jaroslava Votrubová-Koutecká; Zedníček, Stanislav. 1947. *Dopisy Albíně*.

Skoumal se Scheinostem zároveň Čepa přesvědčili, aby dal Vyšehradu výhradní právo k vydávání svých knih, čímž utrpělo Čepovo přátelství s B. Fučíkem.

42 Václav Čep (10. 10. 1908 – 26. 9. 1985), středoškolský učitel, překladatel z francouzštiny a italštiny.

(11) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 19. září 1940

Milý Jožko,

nechtěl bys přijet v neděli do Myslech[ovic] a vzít s sebou Moresovy a Grubera? Nebo nejlíp: přijet v sobotu sám (nebo s Gruberem) a Moresovy pozvat na neděli za sebou?

Kdybys snad chtěl (vzhledem ke krásnému počasí) na neděli do Hrušek, musil bys mi zatelegrafovat, abych se v sobotu včas dostavil do Olomouce. Nebo počkáš raději na příští sobotu a neděli (sv. Václava) v důvěře, že se počasí nepokazí?

Nemáš po ruce Trávníčkův *Nástroj myšlení a dorozumění*⁽⁴³⁾ a *Oktavia*⁽⁴⁴⁾ Marka Minelia Felixe?

Zatím Tě pozdravuje

J. Č.

43 Trávníček, František. 1940. *Nástroj myšlení a dorozumění: hrst úvah o spisovné češtině*. Praha: František Borový.

44 Felix, Markus Minelius. 1940. *Oktavius*. Praha: Ladislav Kuncíř.

(12) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 26. září 1940

Milý Jožko,

pojedeš-li do Prahy, hled', prosím Tě, pro mne vyzvědět

1. co je se Skoumalem; čekám marně na zprávy od něho a napadají mě už obavy, neutrpěl-li nějak v souvislosti s Obnovou.⁽⁴⁵⁾
2. ví-li Langr⁽⁴⁶⁾ něco určitého o mém stěhování; popožen ho, je-li možná.

Mimoto bych tě prosil, abys mi nějak zjistil brněnskou adresu jistého Bohumila Penky,⁽⁴⁷⁾ který dělá jakýsi sborník modliteb.⁽⁴⁸⁾ Znáš ho, ne? Psal mi jednou z Vel[ké] Bystřice a potom z Brna, a tedy je asi v Brně. Jednou jsem se s ním také setkal u dr. Braitu.⁽⁴⁹⁾

Pozdravuj ode mne Prahu, pomodli se tam za mne a brzy se ozvi.

Tvůj J. Čep

Co je s Leošem?

45 *Obnova*, později *Národní obnova* – katolický týdeník, vycházel od r. 1937 v Opavě, r. 1938 byla převedena do Prahy, kde fungovala do r. 1940. Čep zde publikoval v roce 1938 – napsal sedm článků (komentáře k aktuální situaci, zpytování svědomí, duchovní zamyšlení), za které byl po válce nevybíravě kritizován a obviňován z podlamování morálky národa. 9. 1. 1946 vyšla ve Vyšehradu stať „Moje články v Obnově“, kterou Čep reagoval na ono obvinění.

Čep měl obavu, jestli Skoumal neutrpěl v souvislosti se zastavením periodika, tyto obavy se však ukázaly jako zbytečné.

46 Stanislav Langer, architekt, přispěvatel břevnovského *Praporce*, přítel Timothea Vodičky a Jana Zahradníčka.

47 Bohumil Penka (1914–1954), pracovník v cukrovarnictví, pořadatel výborů z moravské poezie.

48 Sborník nakonec nevyšel.

49 Silvestr Maria Brait (1898–1962), dominikánský katolický kněz, teolog, literární kritik, šéfredaktor revue *Na hlubinu*.

(13) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 15. října 1940

Milý Jožko,

čekal jsem Tebe nebo Leoše najisto v sobotu nebo aspoň v neděli, ale patrně jste měli lepší zaměstnání. Místo toho se tu objevil v sobotu dopoledne Králík, odpoledne Kosatíkovi,⁽⁵⁰⁾ a neděli jsem pročuměl doma, čekaje marně na Vás. To se rozumí, že při své příští návštěvě v Olomouci budu musit být také štedřejší k těmto dvěma, kteří byli štedří ke mně. Nebo jsi byl v Praze? Proč nenapíšeš?

Co je s kupem? Máš jej?

V sobotu asi pojedu do Hradiště.

Pozdravuje Tě

Tvůj J. Č.

50 Rodina Františka Kosatíka, olomouckého advokáta. F. Kosatík pomáhal Velehradu s právními otázkami.

(14) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslech[ovice] 8. listopadu 1940

Milý Jožko,

dostávám dnes dopis od Hertla⁽⁵¹⁾ – s kterým jsem jednal u těch malířů v předminulou neděli o některých modifikacích své smlouvy – že bude ke konci tohoto týdne na Moravě a že možná pojedje zítra – v sobotu – za mnou. Původně byla řeč o této možnosti pro minulý týden, a proto jsem Vás s Leošem na tuto sobotu zval. Takto však Vás musím upozornit na nebezpečí této kolize – nehledíc ovšem k tomu, že tři byste byli u nás na noclehu trochu stísnění – a kladu sobě i Vám otázku, nebylo-li by líp se jí vyhnout odkladem Vaší návštěvy. Doufám, že mi nebudete podkládat, jako by tu šlo o věc přednosti. Mimoto jsem od své poslední cesty do Olomouce churav a nevycházím z domu.

Vyřiď, prosím Tě, tento vzkaz Gruberovi. Přijedu do Olom[ouce], budu-li zdrav, ve středu odp[oledne] o půl čtvrté hod. To také Leošovi vyřiď, pozdravuj ho a sám buď hodně zdrav.

Tvůj J. Čep

P. S. Nevím, jak se H[ertl] dlouho zdrží, ale nepotřebuji podotýkat, že není-li Vám setkání s ním veskrze proti mysli, rád Vás tu během neděle uvidím.

⁵¹ Jan Hertl (1906–1965), historik, sociolog, redaktor Melantrichu, jeden ze zakladatelů Řádu a později – počátkem čtyřicátých let – ředitel Vyšehradu.

(15) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslech[ovice] 27. listopadu 1940

Milý Jožko,

víš, jak to se mnou je – zvláště teď, když vláčím od rána do večera tu galejní kouli Groggerové.⁽⁵²⁾ Aspoň kdyby se řeklo dřív – ale to slovo „obratem“ mě už samo uvádí v zuřivost a zoufalství. Ale přijed' v neděli, snad by se našlo nějaké východisko, třeba kus Groggerové (se svolením P. T. Vilímka).⁽⁵³⁾ Anebo ta *Modlitba*,⁽⁵⁴⁾ napsaná původně pro antologii pana Penky. Antologie nevyjde z cenzurních důvodů a milý Penka na můj dotaz, co s tím je, odpověděl, že by snad vydal zbytek (mezi tím i tu mou věc)⁽⁵⁵⁾ jako novoroční tisk. A víc nic – ani on, ani já. Já jsem dal zatím *Modlitbu* Braitovi, vyjde v příštím čísle *Hlubiny*.⁽⁵⁶⁾ Vadilo by vám to?

52 Čep přijal nabídku na překlad dvoudílného románu *Grimmington* Pauly Groggerové. Román měl vyjít na podzim r. 1940 ve Vyšehradě, kvůli průtahům s překladem byl však termín po zdoluhavém vyjednávání přesunut na únor 1941 a v konečné fázi muselo nakladatelství získat pro dokončení překladu pomocníka prof. Karla Dvořáka. Román vyšel nakonec až v květnu 1941.

53 Nakladatelství a tiskárna Josef R. Vilímek (založeno r. 1858; r. 1949 byla firma zlikvidována). Od r. 1938 zde jako redaktor působil Fučík – poté, co dostal výpověď z pozice ředitele Melantrichu.

54 *Modlitba*, Olomouc: J. Tichý, 1940. Čep ji napsal v červnu r. 1940, v revue *Na hlubinu* vyšla r. 1940 (č. 10, s. 577–579). Tichý s Banzetem *Modlitbu* z *Hlubiny* následně otiskl a rozeslal ji několika známým jako novoroční přání, z čehož neměl Čep velkou radost, viz výše.

55 Čep má na mysli onu zmíněnou *Modlitbu*.

56 Revue olomouckých dominikánů *Na hlubinu* vycházela jednou měsíčně (kromě prázdnin) od r. 1926 do r. 1948, hlavním tématem byla teologie a duchovní život.

(16) [DVOULIST A5, JEDNOU PŘELOŽENÝ, POPSANÝ ZE VŠECH STRAN ČERNÝM INKOUSTEM, NĚKOLIK SKVRN]

Mysl[echovice] 16. ledna 1941

Milý Jožko,

dostal jsem dnes z Lidových závodů strohou jednovětou výzvu, abych vyřídil jejich dopis ze dne 6. t. m.

Podivil jsem se sám, že už uplynula od onoho dopisu taková doba; ale jsem ukován u psacího stolu nad povídkou,⁽⁵⁷⁾ kterou ještě musím napsat do oné knížky,⁽⁵⁸⁾ která má vyjít ve Vyšehradě, a nemohu s ničím hnout, dokud to nebudu mít z krku. Mimoto se sestra sotva začíná zotavovat z nemoci, která se zdála hrozivá.

Co se týče té knížky esejí,⁽⁵⁹⁾ uvědomil jsem si, že ji už nemohu svobodně zadávat, poněvadž jsem už podepsal smlouvu s Vyšehradem – na všechno. Na tu okolnost jsem při řeči s Tebou zapomněl.

Píši tedy Hertlovi, aby mě dovolili knížku u Vás vydat, a prosím Tě, abys udělal totéž, ale *slušně*, ne velehradsky. Doufám, že nám to v Praze neodeprou. Ovšem konkrétně můžeme začít jednat až po jejich svolení.

Mám oznámit své podmínky; prosím Tě, jaké podmínky? Víc mi nedáte, než mi dát můžete. Mohu já Vám poroučet, v kolika exemplářích máte knihu vydat? To musíte vědět Vy, a také to, kolik procent

57 Šlo o povídku „Oldřich Babor“, jejíž dvě ukázky byly publikovány v *Řádu* a v *Akordu*, povídka byla zařazena do souboru *Tvář pod pavučinou* (vyšla v březnu téhož roku).

58 *Tvář pod pavučinou*, Praha: Vyšehrad, 1941. Knihy Katolického literárního klubu.

59 Čep má na mysli knihu esejů, která později vyšla pod názvem *Rozptýlené paprsky* (Olomouc: Krystal OP, 1946).

z krámské ceny mi můžete dát. S návrhem jste měli tedy přijít Vy, jak se to dělá jinde, a ne žádat podmínky na mně.

Doufám, že všechno dobře dopadne. *Jenom na mne, prosím, nekřičet* – hlavně když nevím, kde mi hlava stojí! Jak na mne začne někdo křičet, zabouchnu mu dveře před nosem.

Na shledanou příští pondělí.

Tvůj J. Č.

(17) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslech[ovice] 3. února 1941

Milý Jožko,

píše mi Hertl, že ovšem svolení dávají, ale že ještě nemá zprávy od Tebe. Potřebuje patrně Tvoje formální oznámení s bližšími údaji (domnívám se) o rozsahu, o množství nákladu atd. Ale to Ty ještě ani sám nevíš. Ale napiš mu aspoň něco a nějak.

S pozdravem Tvůj

J. Č.

(18) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 18. března 1941

Milý Jožko,

přeji Ti k zítřejšímu svátku, na přímlovu Tvého svatého patrona, hodně zdraví a síly a Boží pomoci pro Tebe a pro Vás pro všechny. –

Přijedu asi zítra odpo[edne] do O[lomouce], jede-li ten vlak.

Zatím na shledanou!

Tvůj J. Č.

P. S. Za všechny ty pěkné věci, které mi ohlašuješ, díky. Byl u mne v neděli Leoš – snad jsi s ním mluvil. Nebudeš za kmotra?

(19) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY MODRÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 24. května 1941

Milý Jožko,

vrátil jsem se teprve předevčírem z Prahy,⁽⁶⁰⁾ kde jsem se zdržel přes čtrnáct dní. Na Vaše upozornění jsem se už dřív přihlásil do pojišťovny a do fondu skrze Vyšehrad a dostal jsem už i odeslal jakési papíry, nevím však, je-li to už vyřízeno definitivně. Právě mi došly ještě jakési dotazy stran platů, daní atd. Měl bych se zeptat Levíčka.⁽⁶¹⁾

Byli byste mi tady vítáni zítra, ale tenhle dopis přijde už pozdě. Na svatoduš[ní] svátky přijede do Olom[ouce] Hrbek,⁽⁶²⁾ a už se více méně ohlásil. Ty však asi jedeš domů; ledaže bychom jeli s Tebou... Budou-li ovšem fungovat dopravní příležitosti.

Zatím Tě pozdravuje

Tvůj J. Č.

60 Čep jel do Prahy za Skoumalem na schůzi KLK.

61 Petr Levíček, odpovědný redaktor *Akordu*.

62 Jan Hrbek, přispěvatel a odpovědná osoba břevnovského sborníku *Praporec*.

(20) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 21. října 1941

Milý Jožko,

jsem nerad, že jsme se ještě neviděli a žeš jel už jednou nadarmo k nám; zejména je mi však líto, že mi ušlo to hrušecké vinobraní. Člověk při tom zlatém moku přece jenom zapomíná na ostatní nepříjemné atd. věci.

Od soboty do pondělka jsem byl v Uh[erském] Hrad[išti], jinak sedím doma od návratu z P[rahy].⁽⁶³⁾ Dnes odpoledne však jedu do Litovle k větší zubní operaci, která potrvá asi týden, ne-li víc. Dokud budu bezzubý, budu se ovšem štítit světa, takže se do Olom[ouce] do neděle jistě nedostanu. Kdybys mě chtěl v neděli navštívit... Jinak se měj hezky a ozvi se.

Tvůj

J.

63 Čep pobýval v Břevnově u S. Langerá.

(21) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 7. listopadu 1941

Milý Jožko,

musím Ti oznámit, že se k Tobě tuto sobotu zase nemohu připojit; mám znovu rozryté zuby a také jakousi všivou práci, s kterou mám být přes neděli hotov, a potom ani počasí se nepodobá. Do Olom[ouce] přijedu, dá-li Bůh, až příští čtvrtek (13. list[opadu]), a to na ten odložený dominikánský oběd. Ten večírek u dr. Smetany⁽⁶⁴⁾ také zatím neorganizuj; kdo ví, jak to všechno bude.

Srdečně pozdravuje

J. Č.

P. S. Také u Vás v Hruškách pěkně pozdravuj.

64 Robert Smetana (29. 8. 1904 – 6. 10. 1988), hudební historik a vysokoškolský pedagog. Působil také jako pracovník památkové péče v Olomouci.

(22) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM SASANKY VĚN-
COVÉ, POPSANÁ ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslech[ovice] 17. března 1942

Milý J[ožko], přeji Ti k svátku hodně přímluvy a ochrany Tvého sv. patrona, mnoho zdraví, trpělivosti, radosti a rozumu; a aby nepřestávalo žhnout pěnivé hrušecké, bílé i červené!

Tvůj J. Čep

(23) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 19. května 1942

Milý Jožko,

měli jsme naposledy se Zahradníčkem opravdu málo času; byli jsme s ním v Řepčíně⁽⁶⁵⁾ a potom v Hradišti.

Bylo by nejlíp, kdybys sem mohl přijet, třeba v sobotu nebo v neděli na kole, bude-li hezky. Na rukopis té „knížky“⁽⁶⁶⁾ jsem ani nesáhl, přešla mě jaksí úplně chuť ji vydávat. Musilo by se to všecko přepracovat, a i tak jsem skoro jist, že to cenzura nepustí. A nebude pro tu chvíli ani velká škoda.

Ale přijed', povíme si to ústně.

Se srdečným pozdravem Tvůj

J. Čep

65 Čep se Zahradníčkem jezdili přednášet na řepčinský učitelský ústav, který provozovaly sestry dominikánky.

66 Šlo o knihu esejů, kterou měl Čep vydat ve Velehradu. Z cenzurních důvodů však z vydání sešlo. Čep měl pravděpodobně knihu přepracovat, aby mohla být znovu zaslána na Kulturní oddělení. I tento druhý pokus o vydání skončil neúspěšně; kniha vyšla až r. 1946 v dominikánské edici Krystal pod názvem *Rozptýlené paprsky*.

(24) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM HOSTÝNA, PO-
PSANÁ TUŽKOU A ČERNÝM INKOUSTEM]

2. září 1942

Pozdravujeme Tě, melancholiku, srdečně ze sv. Hostýna

J. Čep

J. Zahradníček

Srdečně pozdravuje K. Šupa⁽⁶⁷⁾

67 Karel Šupa (1912–1981), jezuita, pedagog.

(25) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]*Myslechovice 30. září 1942*

Milý Jožko,

ten, kdo Ti prozradil, že jsem byl minulý týden v Ol[omouci], Ti neřekl všechno: že jsme totiž dostali vnucenou správu a máme se do osmi dní vystěhovat. Matka se sestrami jsou už přestěhovány ve výměnku, odkud musila jít teta do obecního, a já zatím ještě zůstávám v mém kumbálku, až se situace vyjasní.⁽⁶⁸⁾ Výlety a návštěvy, i ty nejlákavější, musím bohužel zatím odložit.

Nezbývá mi dnes než Tě srdečně pozdravovat. Bratru Martinovi a jeho vyvolené ode mne vyříd' přání všeho dobrého do nového stavu.

Tvůj

J. Č.

68 K vystěhování nedošlo. Čep díky jistým intervencím obdržel od německých úřadů povolení obývat dům až do odvolání.

(26) [KORESPONDENČNÍ LÍSTEK A6, POPSANÝ ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 16. prosince 1942

Milý Jožko, přijedu do Olom[ouce] buď v sobotu odp[oledne] (nebo možná už dopoledne), anebo příští týden v úterý. Dám si Tě třeba zavolat telefonem z knihkupectví. Podepsané knížky pošlu zítra. – Zatím se nemohu vzdálit od našeho záchodu – už čtrnáct dní se mi nepřestávají svíjet střeva.

Pozdravuje J. Čep

(27) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 19. dubna 1943

Milý Jožko,

Tvá zpráva mě velmi potěšila; jenom mám teď starost, aby ten klo-
bouk nebyl buď moc malý, nebo moc velký. Ale snad to půjde.

Přijel bych do O[lomouce] ve středu odp[oledne] a zdržel bych se
jenom do večerního vlaku. Dám si Tě zavolat z knihkupectví.⁽⁶⁹⁾ Zatím
Ti mockrát děkuji a jsem

Tvůj J.

69 Pravděpodobně šlo o stejnou budovu, kde sídlil Velehrad i vydavatelství časopisu *Našinec*.

(28) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM HRADČAN, PO-
PSANÁ ČERNÝM INKOUSTEM]

3. července 1943

Pěkně pozdravuje z Prahy⁽⁷⁰⁾

J. Čep

(Vína jsme vypili.)

⁷⁰ V létě podniká Čep své typické výlety: nejprve do Uherského Hradiště, následně do Prahy atd.

(29) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]*Myslechovice 19. října 1943*

Milý Jožko,

mrzelo mě upřímně, když jsem slyšel, žes mě zase v neděli nezastihl doma, a ještě víc mě mrzel vzkaz, kterýs pro mne tak důrazně zanechal. Zlobíš se na mne úplně bez příčiny. Ty střevíce jsem onehdy pro Tebe nechával u Moresů nerad; cítil jsem, že to není příliš taktní, když s Tebou nemohu mluvit. Jel jsem tenkrát do O[lomouce] schválně za Moresem, od kterého jsem chtěl jakousi radu (to může M[ores] dovědět), a dr. G[ruber] mě zároveň také ohlásil u Kosatíka, který se právě vrátil z nemocnice. Tuto návštěvu – ostatně jenom asi čtvrtodínovou – mi přece nebudeš vyčítat. Byl jsem tenkrát v O[lomouci] jenom mezi dvěma vlaky, od čtyř do šesti. Hned potom jsem jel do Prahy, kde jsem se zdržel čtrnáct dní, a vrátil se s ohavnou kožní infekcí v tváři. Jel jsem minulý týden do O[lomouce] jenom kvůli ní a neviděl jsem nikoho kromě dr. Rozsypala, kožního odborníka, a Moresových. To Ti mohli Moresovi říci. Mohli Ti také říci, že se chystám na neděli do Uh[erského] Hradiště. Byl bych ovšem udělal líp, kdybych tam nebyl jezdil, poněvadž se mi tam lišej náramně zhoršil, takže to teď vypadá ještě aspoň na čtrnáct dní. Můžeš z toho mít zadostiučinění, máš-li co proti mně. Nebudu moci ani zítra na koncert komorního spolku. Nechci ani po Tobě, aby sis představoval, jak jsem tím otráven: nemohu se holit, nemohu mezi lidi atd. A to už skoro tři neděle!

Za ty střevíce Tě prosím za odpuštění. Budu raději, když je nikam nedáš, urazil-li jsem Tě. Vrať je nespravené zase k Moresům, já si je tam někdy vezmu. Toho, cos mi tady laskavě nechal, se nebudu moci dotknout, dokud setrváš v tomto rozpoložení proti mně.

Srdečně J. Čep

(30) [LIST A5, JEDNOU PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 22. října 1943

Milý Jožko,

děkuji Ti za dopis i za pozvání, kteréš mi v neděli nesl. Bohužel moje prašivina se nemá k odchodu, ba spíše se roztahuje. Už jsem z toho nadobro umořen a skleslý. Jedinou útěchou je mi láhev, kterou jsem po Tvém včerejším dopise s chutí otevřel.

O „obřadnících“ atd. si promluvíme někdy ústně. Mnoho dělají také špatně donášené klepy, nedůtklivosti, podezření atd. Uznávám ovšem, že někdy jde chování i myšlení těchto pánů na nervy.

Musím ti tedy zatím přát, aby ses v Hruškách napil nového i starého za mne (můžeš se napít hodně, máš-li pít i na moji chuť). Pozdravuj pěkně tatínka i maminku i bratry a sestru. A už tam tu káru někde postrč, ať se rozjede rychleji! Vždyť už nemůžeme dál!

Tvůj J. Č.

(31) [LIST A5, JEDNOU PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 9. listopadu 1943

Milý Jožko,

píšu Ti zkroušeně: nastala u mne zase recidiva, takže se nemohu na zítřek oholit. Dej laskavě lístek na koncert někomu známému. Také sobotní výlet je tím ohrožen. Kdyby se mi to snad zlepšilo, ještě Ti napíšu. Rozlezlo se mi to teď po bradě. Doufám, že Tvůj pupínek u ucha nebylo to. Mám to už doopravdy kříž.

Za ten lístek se vyrovnáme, až přijedu do O[lomouce].

Srdečně Tě pozdravuje

J. Č.

(32) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 2. února 1944

Milý Jožko,

posílám Ti na zvláštním papírku všechny hieroglyfy, které jsem ještě našel na své hrací (ale nehrající) skříňce. Snad tomu dr. Hlavinka rozumí líp.

Na *ochutnávání* bych tedy opravdu přijel příští středu; ale musili by tomu u Moresových sami od sebe chtít! (Musil bys s nimi jasně vyjednat a potom mi napsat!) Ale vymáhat to na nich nesmíš! Mají oba dost starostí a práce, a nelze se jim divit, kdyby se jim do toho nechtělo! Napiš mi ještě lístek!

Pozdravuje J. Č.

(33) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice v úterý

8. února 1944

Milý Jožko,

ještě jsem na rozpacích. Myslíš doopravdy, že bych mohl v Olomouci spát? V tom případě – a zvláště když máš odpoledne to kopání – bych přijel až *večerním vlakem*, t. j. v 19:21 na nádraží Olom[ouc]–město. Kdyby to s noclehem u Moresů nešlo, zůstal bych Ti na krku; musil bys mi buď – per impossibile⁽⁷¹⁾ – zamluvit pokoj v hotelu, nebo mě prozradit Leošovi. (Jinak jste setrvali při úmyslu ani jeho nepozvat?)

Těším se na shledanou zítra večer a pozdravuji srdečně. Tuze se u toho kopání nesedři!

Tvůj J. Č.

P. S. Bylo by dobré, kdyby ses mohl někde poohlédnout po Sedláčkových Žních s mým textem;⁽⁷²⁾ a také po Píšově⁽⁷³⁾ novoroč[ním] tisku z r. 1937 *Dvojí domov*.⁽⁷⁴⁾

71 „což je nemožné“.

72 Sedláček, Vojtěch. 1936. *Žně*. Praha: Státní grafická škola. Cyklus patnácti litografií, textem doplnil Jan Čep.

73 Antonín Matěj Píša (1902–1966), básník, literární kritik, historik, od r. 1928 do r. 1938 pracoval v redakci *Práva lidu*, r. 1938 po zrušení nakladatelství přešel do *Národní práce*.

74 Čep, Jan. 1937. *Dvojí domov*. V Brně: A. Píša.

(34) [LIST A5, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z OBOU STRAN ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 10. června 1944

Milý Jožko,

ta uhřínovsko-brněnská cesta⁽⁷⁵⁾ nedopadla tak, jak jsem si ji představoval. Jednak jsem odjel pro indispozici⁽⁷⁶⁾ až v pondělí svatodušní, a hned druhý den jsme byli vyrušeni zprávou, že Zahradníčkův otec je těžce nemocen. V té nejistotě jsem nevěděl, kdy pojedu zpět přes Brno, a nemohl jsem Ti dát zprávu. Zahr[adníček] musil do Mastníka. Vrátil se na neděli do Uhřínova, ale už v pondělí mu telefonovali, že jeho otec umřel. Já jsem se zastavil v Třebíči a do B[rna] jsem přijel v úterý. Dr. Lek[avý]⁽⁷⁷⁾ však leží v nemocnici se svým lišejem, a tak jsem ho vůbec neviděl. Spal jsem u Levíčků a navštívil starého profesora Dominika.⁽⁷⁸⁾ Zahr[adníček] bude moci do B[rna] až někdy později, sám neví kdy. Tak se tedy všechno zhatilo. Zatím se rozlehla ta ona veliká novina,⁽⁷⁹⁾ jak víš.

Já bych měl teď sedět a pracovat, ale nálady k tomu není. Přijed' se na mne podívat, bude-li se Ti chtít.

Zatím pozdravuje

J. Č.

75 Zahradníček zval Čepa spolu s přítelkyní Gertou Göpfertovou na svatodušní svátky do Uhřínova. Z Uhřínova pokračoval Čep do Brna.

76 Čepa trápilo zánětlivé onemocnění horních dýchacích cest.

77 Petr Lekavý, římskokatolický kněz a politik.

78 Dominik Pecka (4. 8. 1895 – 1. 5. 1981), římskokatolický kněz, spisovatel a gymnaziální profesor. Mj. autor knih *Ze zápisníku starého profesora*, *Starý profesor se hlásí o slovo a Starý profesor vzpomíná* – proto ho Čep v dopise nazval „starým“, přestože D. Peckovi bylo r. 1944 čtyřicet devět let.

79 Čep se o jakési „veliké novině, která nás teď udržuje v úzkostném napětí“ zmiňuje také v dopise Zahradníčkovi z 9. 6. 1944 (Čep, Jan a Zahradníček, Jan. 1995. *Korespondence 1931–1943*. Ed. Mojmír Trávníček. Praha: Aula, s. 124), ona novina však není blíže specifikována.

(35) [POHLEDNICE A6 S FOTOGRAFIÍ LÁZNÍ SLATINICE,
POPSANÁ MODRÝM INKOUSTEM]

Slatinice 31. srpna 1944

Milý Jožko, trčím ještě pořád v těch famózních lázních⁽⁸⁰⁾ a mám tu zůstat až do 6. září. Nemohl bys zase příští neděli (3. září) přijet navštívit pacienta (třeba s primářem na bicyklech)?

Srdečně pozdravuje

J.

80 Čep strávil celý měsíc v lázních ve Slatinicích kvůli ischiasu a problémům s klouby.

(36) [KORESPONDENČNÍ LÍSTEK A6, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Slatinice 4. září 1944

Milý J[ožko],

zapomněl sis tady deštník. Nechtěl by sis pro něj některé odpoledne přijet? Jinak bych jej musil vzít s sebou do M[yslechovic]. Chci odtud odjet ve středu večer, nejpozději ve čtvrtek odpoledne. Pozdravuje

J. Č.

(37) [LIST A6, JEDNOU PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Myslechovice 11. prosince 1944

Milý Jožko,

přijedu asi ve čtvrtek večer (14. prosince) do Olomouce a přespím u dr. Králíka. V pátek zajdu k Moresům a pokusím se Tě vyvolat do knihkupectví.

Na shledanou Tvůj

J. Č.

(38) [LIST A4, DVAKRÁT PŘELOŽENÝ, POPSANÝ Z JEDNÉ STRANY ČERNÝM INKOUSTEM]

Praha 19. listopadu 1946

Milý Jožko,

dostal jsem teprve dnes do ruky oznámení o smrti Tvého tatínka, které jsi poslal omylem do Ječné 2 (k jezuitům), místo *do Žitné 2*, kde já bydlím.

Byl jsem tou zprávou velmi překvapen; nepomyslel jsem si za té krátké návštěvy v září s Hlavinkovými,⁽⁸¹⁾ že ho vidím naposledy. Bude tomu tak jednou s námi se všemi, zítra nebo pozítří. Bůh Tě potěš, milý Jožko; vyříd' také všem u Vás v Hruškách, že na ně vzpomínám.

Pozdravuji srdečně Tebe, paní Mařenku i dcerušku.

Tvůj Jan

81 Nepodařilo se dohledat.

(39) [POHLEDNICE A6 S VYOBRAZENÍM SVATÉ RODINY,
POPSANÁ ČERNÝM INKOUSTEM]

Florencie 10. května 1947

Milý Jožko,

pozdravuji Vás oba srdečně z Itálie,⁽⁸²⁾ kde mi utekl měsíc jako voda.

Váš Jan

Pozdravuj pěkně Uhra.

82 V dubnu odcestoval Čep do Itálie jako český delegát na kongres Pax Romana.

EDIČNÍ ZPRÁVA

Korespondence obsahuje 31 dopisů a lístků a 8 pohlednic, které Jan Čep odeslal Josefu Tichému od roku 1939 do konce roku 1947. Součástí tohoto konvolutu je též vzpomínka Josefa Tichého na Jana Čepa a jeho návštěvu v Myslechovicích. Prameny jsou uloženy v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě (fond Jana Čepa, inv. A6098-A6139).

Všechny korespondenční jednotky jsou datovány a označeny místem vzniku, ve dvou případech ovšem datace představovala problém: na pohlednici č. 7 uvádí Čep datum „20. IV. 1940“; podle poštovního razítka byla pohlednice odeslána 20. července. V edici uvádíme toto červencové datum, protože se vzhledem k věcným souvislostem jeví jako pravděpodobnější. Obdobně řešíme případ pohlednice č. 39, odeslané z Itálie, která by podle Čepovy datace patřila do roku 1945. Nic nenasvědčuje tomu, že by Čep na jaře 1945 navštívil Itálii, proto uvádíme datum z poštovního razítka: 10. května 1947.

Dopisy řadíme chronologicky a zápis datace sjednocujeme. Obálka se dochovala pouze v několika případech. Korespondence byla zasílána na adresu nakladatelství Velehrad („Pan Josef Tichý, ved. red. nakl. Velehrad, Olomouc, Nám. H. Goeringa 16“), u jednotlivých dopisů ji neuvádíme.

Při úpravě pravopisu se řídíme především příručkou *Editor a text*. Zkratky rozepisujeme do edičních závorek (Olom. → Olom[ouc], H. → H[ertl], Vel. Bystřice → Vel[ká] Bystřice), výjimkou jsou zkratky všeobecně známé (hod., P. S.), zkratky „t. m.“ – toho měsíce, „P. T.“ – pleno titulo, zkratky akademických titulů a Čepův podpis („J.“) na konci dopisů. Stejně tak rozepisujeme řadové číslovky (2 lahve → dvě lahve) kromě dat a letopočtů, časový údaj „o 1/2 4 hod.“ jsme rozepsali („o půl čtvrté“), zápis „v 19²¹“ jsme nahradili „v 19:21“. Pravopis cizích slov upravujeme podle současné normy (kolise → kolize, essayí → esejí) a upravujeme kvantitu (Italie → Itálie). Sjednocujeme skloňovanou zkratku „dr, dra“ na „dr.“ Zvýrazněná slova zapisujeme *kurzívou*, stejně jako názvy děl. Uvozovky u názvů odstraňujeme.

Opravujeme chyby, které vznikly zřejmě ve spěchu (Marka Minulia Felixe → Marka Minelia Felixe; matka se sestrami už jsou přestěho-

váni → matka se sestrami už jsou přestěhovány, dr. Braity → dr. Braita, kdy bratr se švakrovou a s děckem od nás doopravdy mizejí → kdy bratr se švakrovou a s děckem od nás doopravdy zmizejí). U vlastního jména „Grubr“ doplňujeme chybějící vokál „e“ (Gruber).

Interpunkci upravujeme, pokud je v rozporu s pravidly pravopisu (Odjíždím odtud ve středu a bohužel přes Prahu, na čísi naléhavý apel. → Odjíždím odtud ve středu, a bohužel přes Prahu, na čísi naléhavý apel.; ani on ani já → ani on, ani já; jenom mám teď starost, aby ten klobouk nebyl buď moc malý nebo moc velký → jenom mám teď starost, aby ten klobouk nebyl buď moc malý, nebo moc velký). V případech, kdy je užití interpunkce fakultativní, respektujeme rozhodnutí autora.

Bc. Tereza Komendová

Katedra bohemistiky

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Křížkovského 10

771 80 Olomouc

komendova.te@gmail.com

CC BY-SA 4.0.